

Datum
2019-09-13

Diarienummer
Af-2019/00216297

Ert diarienummer
S2018/00813/SF

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
111 52 Stockholm

Remissyttrande: Vissa processuella frågor på socialförsäkringsområdet, SOU 2018:5

Sammanfattning

Målsättningen med förslaget i utredningen är att stärka rättssäkerheten och skapa en mer effektiv handläggning i ärenden och mål i socialförsäkringen genom att se över vissa processuella och processrättsliga frågor inom socialförsäkringsområdet.

Arbetsförmedlingen tillstyrker de förslag inom vissa processuella frågor som utredningen föreslår. Vi ställer oss dock tveksamma till att beloppet framgår i förslaget i de två nya paragraferna i förordningen (2017:819). Arbetsförmedlingen gör bedömningen att förslagen inte har någon stor negativ påverkan på Arbetsförmedlingens uppdrag. Arbetsförmedlingen delar utredningens uppfattning att förslagen kan komma till nytta för individer och samhället genom att det allmänna ombudets ställning kan stärkas i syfte att tydliggöra regelverk samt ökad legitimitet för de sociala trygghetssystemen.

Utgångspunkt för yttrandet

Arbetsförmedlingen har i detta remissyttrande i huvudsak fokuserat på de områden där Arbetsförmedlingens verksamhet och kunder kan komma att beröras. Arbetsförmedlingen konstaterar att Arbetsförmedlingens verksamhet berörs ringa i utredningen. Nedan följer Arbetsförmedlingens noteringar och kommentarer enligt utredningens förslag för del ett och tre. Del två, som berör tidsfrister och överklagande, berörs inte eftersom regeringen meddelat att de inte önskar synpunkter på den delen i utredningen.

Datum
2019-09-13

Diarienummer
Dnr Af-2019/00216297

Del 1 Ett stärkt allmänt ombud inom socialförsäkringen

Utredningen lyfter fram att det allmänna ombudets uppgift att främja prejudikatbildningen behöver stärkas eftersom ombudets verksamhet har lett till ett fåtal prejudicerande domar och att det finns en inlåsnings effekt. Arbetsförmedlingen anser att förslaget om fastställande för att motverka inlåsnings effekten är bra samt att utredningen föreslår att hänsyn ska tas till den enskilde individen.

Arbetsförmedlingens notering är att det är bra att utredningen föreslår att det allmänna ombudets uppgift att självständigt verka för rättssäkerhet och likformighet tas in som en bestämmelse i socialförsäkringsbalken.

Arbetsförmedlingen stödjer utredningens förslag om utvidgat kompetensområde för det allmänna ombudet eftersom det borde stärka rättssäkerheten och likformighet för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Vid ett sådant införande nämner utredningen att det allmänna ombudets verksamhet då kan tillämpas vid överklagande av Försäkringskassans beslut som rör förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

Arbetsförmedlingen ser det också som positivt att om det allmänna ombudets verksamhet stärks, som ska leda till att bestämmelser tillämpas mer likformigt och rättssäkert, kan det leda till en ökad tydlighet i övergången mellan sjukförsäkring och Arbetsförmedlingen.

Del 3 Återkravshantering

Utredningen visar att fodringsstocken har ökat kraftigt det senaste decenniet och lyfter två grundorsaker till Försäkringskassans hantering av återkravfordringar. Det ena är att återkravsbeslut inte är verkställbara och det andra är att det inte är en prioriterad verksamhet hos Försäkringskassan.

Arbetsförmedlingen ser inget hinder i utredningens förslag att Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens beslut om återkrav av en förmån inom socialförsäkringen ska verkställas sedan beslutet har fått laga kraft och att återkravet ska handläggas enligt indrivningslagen hos Kronofogdemyndigheten.

Utredningen ger förslag på två nya paragrafer i förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

- **8 kap. 2 a §**, ”Belopp under 300 kronor ska inte återkrävas om det inte behövs från allmän synpunkt.”
- **8 kap. 7 §**, ”Försäkringskassan ska utan dröjsmål vidta åtgärder för att driva in fordringen, om den återbetalningsskyldige inte betalar i rätt tid. Indrivning behöver dock inte begäras för en fordring som

Datum
2019-09-13

Diarienummer
Dnr Af-2019/00216297

understiger 100 kronor om indrivning inte behövs från allmän synpunkt...”

Arbetsförmedlingen ser inget hinder att införa två nya paragrafer i förordningen (2017:819) men ställer sig tveksam till att beloppet framgår i förordningstexten.

Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan tillämpar i dag en beloppsgräns om 2 000 kronor när det gäller återkrav och utredningens bedömning är att den är satt för högt. Motsvarande bestämmelse ska även tas in i ett antal lagar och förordningar där det finns bestämmelser om återkrav av förmåner som administreras av Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten.

Arbetsförmedlingen delar bedömningen att beloppsgränsen på 2 000 kronor är för hög. Det som Arbetsförmedlingen ställer sig tveksamma till är att beloppsgränsen framgår i förordningstexten. Det blir då en omfattande process om det uppstår behov att justera beloppet.

Arbetsförmedlingen anser att det är viktigt med driva in en fodring för en felaktig utbetalning, det ger ett viktigt signalvärde som förstärker medborgarnas förtroende för ersättningsystemet. Arbetsförmedlingen ställer sig dock även här tveksam till om beloppet ska framgå i förordningstexten.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Mikael Sjöberg
Generaldirektör

Carolin Lillieh
Kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av Carolin Lillieh. I den slutliga handläggningen av ärendet har enhetschef Staffan Johansson för Enheten Förbättra förutsättningar, inom Avdelningen Samordning och Uppföljning deltagit.